

Hypatia van Alexandrië

Beschrijving

Het leven van *Hypatia* was verrijkt met een passie voor kennis. Hypatia was de dochter van *Theon*, die werd beschouwd als een van de best opgeleide mannen in *Alexandrië*, *Egypte*.

De meeste historici erkennen Hypatia nu niet alleen als wiskundige, maar ook als filosoof. Ze zijn echter onzeker over verschillende aspecten van Hypatia's leven. De geboortedatum van Hypatia is bijvoorbeeld een datum waarover veel discussie bestaat. Sommige historici menen dat Hypatia geboren is in het jaar 370. Anderen beweren dat ze een oudere vrouw was (rond de 60) op het moment van haar overlijden, en dat maakt haar geboortjaar 355.

Jeugd

Gedurende haar jeugd voedde Theon Hypatia op in een wereld van onderwijs. Historici geloven dat Theon probeerde de perfecte mens groot te brengen. Theon zelf was een bekende geleerde en hoogleraar wiskunde aan de Universiteit van Alexandrië. Theon en Hypatia vormden een sterke band toen hij Hypatia zijn eigen kennis leerde en zijn passie deelde in de zoektocht naar antwoorden op het onbekende.

Ontwikkeling

Naarmate Hypatia ouder werd, begon ze een enthousiasme te ontwikkelen voor wiskunde en astronomie. De meeste historici zijn van mening dat Hypatia op jonge leeftijd al de kennis van haar vader overtrof. Haar vader ontwikkelde voor haar ook een fysieke routine om haar een gezond lichaam en een zeer functionele geest te garanderen. In haar opleiding instrueerde Theon Hypatia over de verschillende religies van de wereld en leerde haar hoe ze mensen met de kracht van woorden kon beïnvloeden. Hij leerde haar de grondbeginselen van het lesgeven, zodat Hypatia een uitstekend redenaar werd. Mensen uit andere steden kwamen bij haar studeren en van haar leren.

Filosofie

Het neoplatonisme in de lijn van *Plotinus* vormde het filosofische raamwerk voor Hypatia. Neoplatonisten streefden naar eenwording met het *Ene*, het goddelijke. De menselijke ziel komt voort uit het Ene en is afgedaald naar de fysieke wereld. De ziel kan alleen terugkeren tot het Ene door contemplatie, zelfdiscipline en een ascetische levenswijze. Deze filosofische stroming was voor Hypatia meer dan een theorie: het was een manier van leven die zij overbracht aan haar leerlingen. Zij combineerde daarbij christelijke met Griekse heidense elementen. Zo is het waarschijnlijk dat ze oefeningen deden om het bewustzijn te vergroten door bijvoorbeeld hymnen te citeren.

Volgens Hypatia was de eenwording met het goddelijke alleen mogelijk als je je leven leidde in lijn met de filosofische deugden. Haar filosofische lessen waren daardoor aantrekkelijk voor zowel christelijke als niet-christelijke studenten. Ook buiten de school gaf Hypatia openbare lezingen over Griekse filosofen zoals *Plato*, *Aristoteles* en anderen.

Astronomie

Verwijzingen in brieven van *Synesius*, een van Hypatia's studenten, crediteren Hypatia voor de uitvinding van het astrolabium, een apparaat dat wordt gebruikt in de astronomie. Andere bronnen dateren dit instrument echter minstens een eeuw eerder. *Claudius Ptolemaeus* schreef uitgebreid over de projectie die op het vlakke astrolabium werd gebruikt, en Hypatia's vader schreef een astrolabiumverhandeling die de basis vormde voor veel van wat later in de *Middeleeuwen* werd geschreven. Hypatia gaf wel les over astrolabia, aangezien Synesius een instrument liet maken dat misschien wel een vorm van astrolabium was.

Wiskunde

Hypatia stond meer bekend om het werk dat ze in de wiskunde deed dan om de astronomie, vooral om haar werk over de ideeën van kegelsneden geïntroduceerd door *Apollonius*. Ze redigeerde het werk *On the Conics* van Apollonius, dat kegels door een vlak in verschillende delen verdeelde. Dit concept ontwikkelde de ideeën van hyperbolen, parabolen en ellipsen. Met Hypatia's werk aan dit belangrijke boek maakte ze de concepten gemakkelijker te begrijpen, waardoor het werk vele eeuwen overleefde. Hypatia was de eerste vrouw die zo'n diepgaande invloed had op het voortbestaan van het vroege denken in de wiskunde.

Religieuze oproer

Hypatia woonde in Alexandrië toen het Christendom de andere religies begon te domineren. Begin jaren 390 braken er regelmatig rellen uit tussen de verschillende religies. *Cyrillus*, een leider onder de christenen, en *Orestes*, de burgerlijke gouverneur, stonden tegenover elkaar. Hypatia was een vriendin van Orestes en er wordt aangenomen dat Cyrillus virulente geruchten over haar verspreidde. In 415, op weg naar huis, viel een menigte haar aan, kleepte haar uit en doodde haar met stukken gebroken aardewerk. Later sleepte de menigte haar door de straten.

“Death of Hypatia”, door Alexis Clerc, (late 19de eeuw).

Hypatia's leven eindigde tragisch, maar haar levenswerk bleef bestaan. Later breidden *Descartes*, *Newton* en *Leibniz* haar werk uit. Hypatia heeft in haar tijd buitengewone prestaties geleverd voor een vrouw.

Erkenning

Voltaire, *Edward Gibbon* en *Bertrand Russell* noemden allemaal Hypatia in hun werk. Over haar leven zijn documentaires en films gemaakt, zoals *Agora*, van *Alejandro Amenábar*. In zijn enorm populaire televisieserie *Cosmos* beschreef *Carl Sagan* de dood van Hypatia als volgt: “In het jaar 415, op weg naar haar werk, werd ze aangevallen door een fanatieke menigte parochianen van Cyrillus. Ze sleepten haar uit haar strijdwagen, rukten haar kleren uit en vilden haar vlees van haar botten. Haar stoffelijk overschot werd verbrand, haar werken vernietigd, haar naam vergeten.”

Datum aangemaakt

2026/03/13

default watermark